

Screening en evaluatie bij scheidingshulp

NEJA
actualiteitencollege
hand-out

7 november 2023

Wie zijn wij?

Olaf Goorden

onderzoeker en ontwikkelaar
bij iHUB

Zie de laatste pagina's
van deze hand-out voor
onze contactinformatie.

Bernadette Janssen

gedragwetenschapper en onderzoeker
bij Sterk Huis

Inge van der Valk

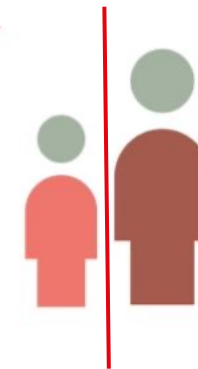
onderzoeker en universitair docent
bij Universiteit Utrecht
tevens auteur herziene Richtlijn Scheiding

Samenwerking praktijk en wetenschap

Hoeveel kinderen?

15% verliest contact
(ongeveer 12.000)

Met en zonder jeugdhulp

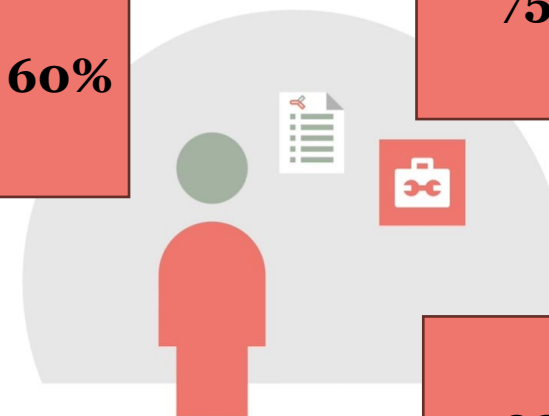

**Ambulante hulp
(preventief of specialistisch)**

50 - 60%

Residentie

75%

[Klik voor de bron](#): o.a. Batterink & Van Plaggenhoef (2022). *Relatie tussen scheidingen, ggz-gebruik en jeugdzorggebruik: nader onderzoek.*

93%

Pleegzorg

Tot 70% van de gezinnen die door jeugdbeschermers worden begeleid

([Klik voor de bron](#): Nieuwsuur, 18 oktober 2022)

Jeugdhulp bij (complexe) scheiding

Voorbeeld: OUDER
SCHAP blijft

Klik op het plaatje om de video op YouTube te bekijken

Aanleiding: screenen, evalueren en meten

PRAKTYK

Behoefte: Instrument voor screening en evaluatie

2015 en 2020

Richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming

Richtlijn

Scheiding en problemen van jeugdigen

THEORIE

- Inzicht in situatie cliënt
 - Zicht op problemafname
-
- Gespreksinstrument
 - Instrument voor onderzoek

SCRES: Screening en Evaluatie bij Scheidingshulp

Screening en Evaluatie bij Scheidingshulp

2019 - 2023

Drie deelprojecten

1. SCRES-O & SCRES-K ontwikkeld
2. SCRES-O gevalideerd
3. Uitkomstonderzoek

Ouderschap Na Scheiding (ONS)

OUDE
SCHAP blijft

Samenwerking praktijk en wetenschap

Versies

SCRES-O

Ouders

94 stellingen

SCRES-K

Kinderen 8+

31 stellingen

SCRES-O-verkort

Ouders

29 stellingen

*o.a. voor wijkteams;
gereed begin 2024*

Toekomst: SCRES voor mensen met kenmerken van LVB

Toekomst: SCRES-K specifiek voor kinderen 8 tot 12 jaar

Versie voor ouders

94 stellingen (plus achtergrondvragen)

antwoorden: 5-puntschaal

klopt helemaal niet – klopt helemaal

8 belangrijke thema's

- **Samenwerking**
- **Communicatie**
- **Conflict**
- **Afspraken tussen ouders**
- **Contact ouder – kind**
- **Contact kind – andere ouder**
- **Welzijn ouder**
- **Welzijn kind**

Versie voor kinderen

31 stellingen (plus achtergrondvragen)

antwoorden: 5-puntschaal

helemaal niet waar –helemaal waar

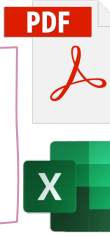
4 belangrijke thema's

- **Contact tussen mijn ouders**
- **Contact tussen mij en mijn ouders**
- **Hoe het met mij gaat**
- **Hoe dingen voor mij geregeld zijn**

Beschikbaarheid: gratis

**Standalone
versies**

Nederlands Engels Frans Arabisch

تدقيق وتقييم التدخلات بعد الانفصال -
نسخة الوالدين (SCRES-O)

تفسير

SCRES-O عبارة عن استبيان يحتوي على 93 بياناً للآباء الذين (سيحصلون) على شكل من أشكال دعم الطلاق. يساعد هذا الاستبيان في التعرف والحصول على بعض المعلومات عن حالة الطلاق. يشير الطلاق إلى جميع المواقف التي ينفصل فيها الوالدان. على سبيل المثال، لا يهم ما إذا كنت متزوجاً أم لا، أو ما إذا كنتم تعيشون معاً أم لا.

يأكمل SCRES-O، سنحصل على صورة عن أحوالك أنت وطفلك*. تساعد النتائج المستخلصة من الاستبيان في تحديد ما يسير على ما يرام وما الذي يجري بشكل سيء، كما تعيشه. بالإضافة إلى ذلك، توفر النتائج نظرة حول الموضوعات التي يمكن تناولها في الدعم الذي (ستحصل عليه).

Opzet van het onderzoek

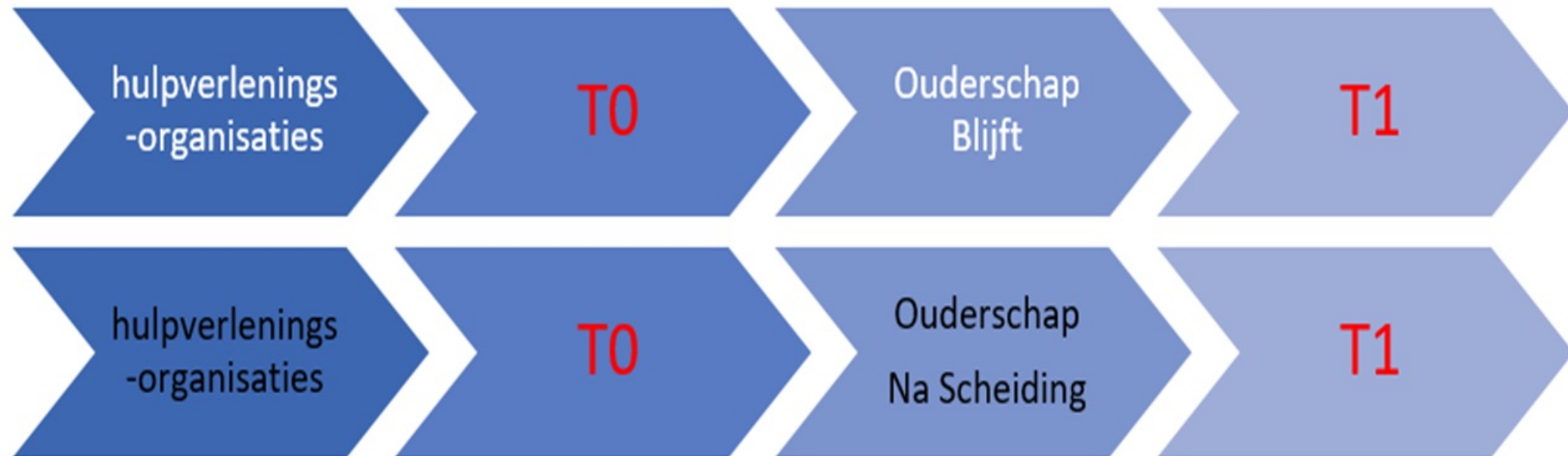
Informatievideo voor ouders

Klik op het plaatje om de video op YouTube te bekijken

Opzet van het onderzoek

OUDER SCHAP blijft

Ouderschap Na Scheiding (ONS)

Aantallen

- **SCRES-O totaal 1536**
- **SCRES-O incl. toestemming: start 752, eind 85**
- **61 start- en eindmetingen incl. toestemming**
- **Start: 53,1% man, gemiddelde leeftijd 38,9 jaar**
- **Eind: 54,1% vrouw, gemiddelde leeftijd 39,5 jaar**
- **SCRES-K incl. toestemming: 80 kinderen**
- **54,7% meisjes, gemiddelde leeftijd 12,1 jaar**
- **42% basisschool, 53% middelbare school**

Kenmerken steekproef

○ **Moeders nemen vaker initiatief tot de scheiding**

○ **~75% samen gezag**

○ **Moeders vaker eenhoofdig gezag**

○ **Lagere opleiding – vaker andere ouder eenhoofdig gezag**

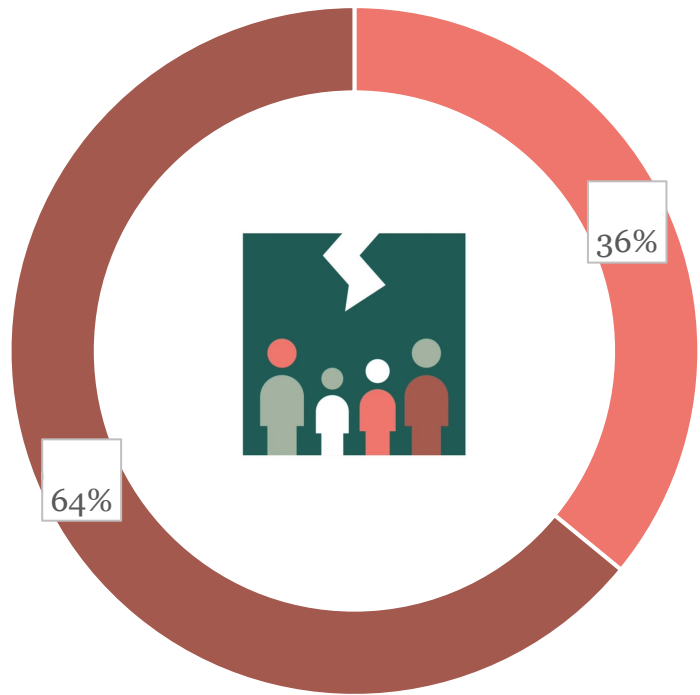
○ **Hogere opleiding – vaker samen gezag**

○ **Van ouders die geen contact hebben met kind: 88,7% vader**

○ **Bijna 50% van ouders zonder contact wel samen gezag**

Kenmerken steekproef

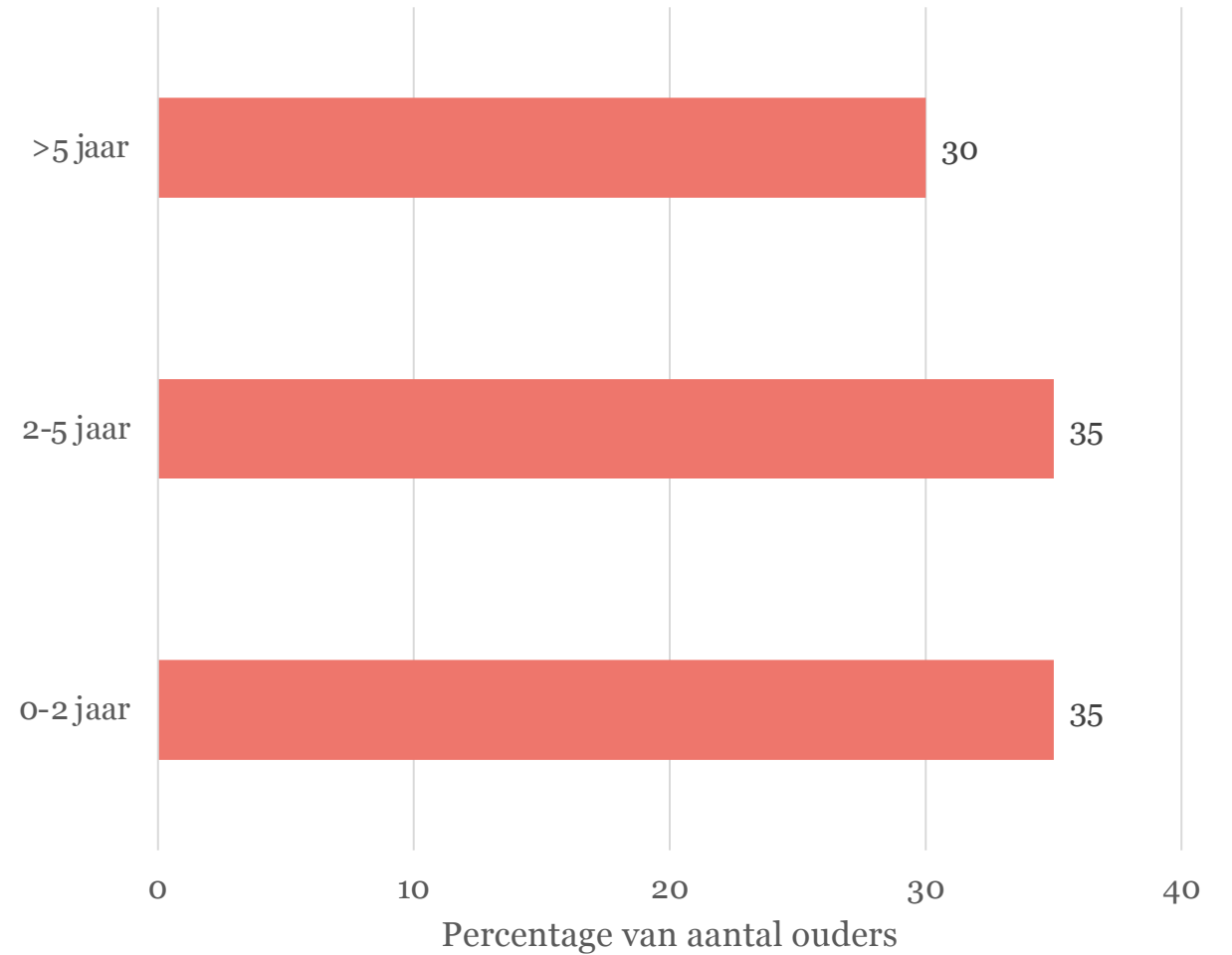
36% is zelf kind van gescheiden ouders

10% OTS

Hoeveel jaar uit elkaar?

Verschillen tussen groepen – start hulp

- **Kinderen op basisschool:**
 - beter contact ouders onderling
 - beter contact met ouders

- **Vaders en moeders**
 - vaders scoren hoger op conflict dan moeders
 - vaders scoren hoger op contact kind – andere ouder

Validering SCRES-O / SCRES-K

SCRES-O

- **85% van de items was passend bij bedachte subschaal**
- **Hoge betrouwbaarheid: α .74 - .85**
- **Goede validiteit en samenhang met controle lijst (Acrimony Scale)**

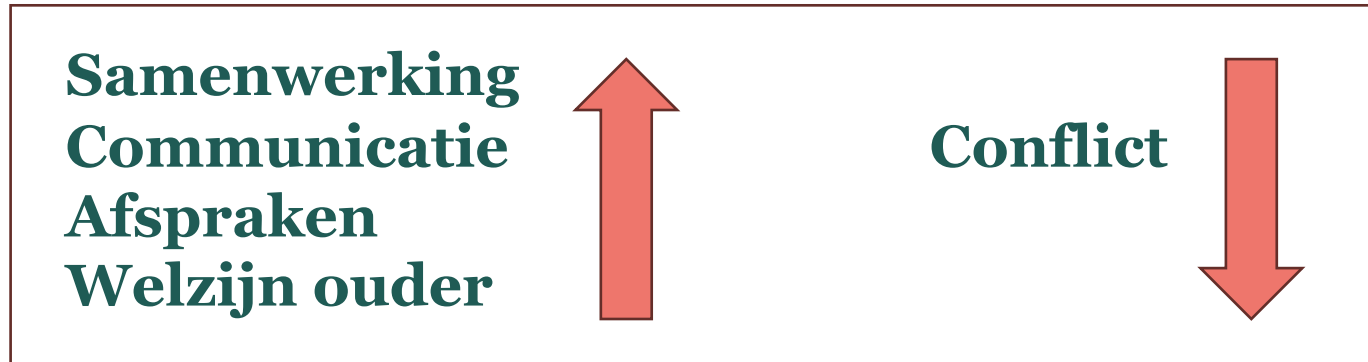
SCRES-K

- **Heldere structuur in subschalen**
- **Samenwerking ouders, relatie moeder, relatie vader, praktische problemen, tevredenheid met contact, loyaliteitsproblemen, welbevinden kind**
- **Betrouwbaarheid acceptabel: α .60 - .76 (kleine steekproef en grote variatie in leeftijd)**
- **Betekenisvolle samenhang met controle lijst (Painful Feelings After Divorce)**

Werkzaamheid OsB/ONS

- **Significante verbetering tussen start en einde hulp**

- **Welzijn kinderen hangt samen met diverse aspecten van het gescheiden ouderschap: samenwerking, communicatie, conflict, afspraken**
- **Eerste aanwijzingen voor verbetering welzijn kinderen**
- **Veel variatie in mate van verbetering! Wat werkt voor wie?**

Werkzaamheid OsB / ONS

Opvallend:

- **Minder verbetering samenwerking en conflict hoog opgeleide ouders**
- **Niet werkende ouders: minder/geen verbetering welzijn ouder, welzijn kind, contact kind – andere ouder**
- **Minder verbetering conflict en communicatie als de ex-partner het initiatief tot de scheiding nam**
- **Naarmate de scheiding langer geleden is, minder vooruitgang in contact kind - andere ouder en het aantal afspraken**
- **Relatie kind - vader hangt méér af van samenwerking dan relatie kind – moeder**
- **Hoe beter de relatie met de ene ouder, hoe slechter met de andere ouder**

SCRES in de praktijk

Casus:

- **Moeder, 38 jaar**
- **Vader, 42 jaar**
- **Drie kinderen: 11, 9 en 5 jaar oud**

Scheiding 1,5 jaar geleden

Moeder 1e beslisser, nieuwe partner

Vader 2^e beslisser, geen nieuwe partner

Aanmelding wijkteam

SCRES in de praktijk

Screenshot fictieve uitkomsten SCRES (Standalone variant SCRES-O, filterbaar Excel)

Stelling (tekstueel)	Item nr.	Schaal	Ouder	Ouder	Kind 2	Kind
1 We overleggen over welke regels en afspraken we belangrijk vinden voor ons kind	1	A. Samenwerking	4	2	.	.
2 Ik ben betrokken bij belangrijke keuzes die over ons kind gaan (b.v. schoolkeuze).	2	A. Samenwerking	5	4	.	.
3 De andere ouder geeft mij ruimte om contact te hebben met ons kind.	3	A. Samenwerking	3	2	.	.
4 Ik informeer de andere ouder over gezondheid, school, hobby's en dagelijks leven	4	A. Samenwerking	5	3	.	.
De andere ouder informeert mij over gezondheid, school, hobby's						
5 en dagelijks leven van ons kind.	5	A. Samenwerking	4	2	.	.
6 We kunnen zonder verwijten met elkaar communiceren.	6	B. Communicatie	1	1	.	.
7 We hebben geen enkel contact met elkaar.	7	B. Communicatie	2	3	.	.
8 We zeggen elkaar gedag bij het wisselmoment.	8	B. Communicatie	3	1	.	.
9 Als we het ergens over oneens zijn luisteren we naar elkaars ideeën en wensen.	9	B. Communicatie	1	1	.	.
10 We krijgen direct ruzie of onenigheid als we met elkaar praten.	10	C. Conflict	3	4	.	.
11 Ons kind is getuige van ruzies tussen ons.	11	C. Conflict	2	5	.	.
12 Tijdens een ruzie tussen ons wordt er geslagen, geschopt of geduwd.	12	C. Conflict	1	3	.	.
13 Tijdens een ruzie tussen ons wordt bedreigd.	13	C. Conflict	1	3	.	.
14 Ik wil niks meer met de andere ouder te maken hebben.	14	C. Conflict	3	4	.	.
15 Ik ben boos op mijn ex-partner over hoe de scheiding verlopen is.	15	E. Welzijn ouder	3	5	.	.
16 Ik ervaar spanning en stress als gevolg van de problemen met de andere ouder.	16	E. Welzijn ouder	1	4	.	.
17 Ik heb het financieel moeilijker sinds de scheiding.	17	E. Welzijn ouder	3	1	.	.
18 Ik heb gezondheidsklachten sinds de scheiding.	18	E. Welzijn ouder	1	4	.	.
19 Ik krijg steun, advies of hulp van mensen om mij heen.	19	E. Welzijn ouder	5	4	.	.
20 Ons kind klaagt vaak over hoofdpijn, buikpijn of misselijkheid.	20	F. Welzijn kind	1	5	1	1
21 Ons kind heeft zorgen, lijkt over dingen in te zitten.	21	F. Welzijn kind	5	5	3	3
22 Ons kind heeft zelfvertrouwen.	22	F. Welzijn kind	5	3	5	5
23 Ons kind is vaak boos.	23	F. Welzijn kind	2	5	3	3
24 Ons kind heeft last van de problemen tussen ons als ouders.	24	F. Welzijn kind	5	5	3	3
25 De andere ouder zorgt goed voor ons kind.	25	G. Contact kind - andere o	4	3	.	.
26 De andere ouder brengt ons kind in onveilige situaties.	26	G. Contact kind - andere o	1	3	.	.
27 De andere ouder weet te reageren tijdens moeilijke momenten met ons kind	27	G. Contact kind - andere o	4	3	.	.

Plannen vervolgonderzoek

Subsidieaanvraag bij ZonMw

- Wat werkt en wat werkt niet?
- En bij wie werkt het wel en niet?

Ouderschap Blijft

- Bemiddeling en omgangsbegeleiding
- Welke kernelementen zijn belangrijk?

Onderzoeksmethode

- SCRES-O en SCRES-K
- Procesevaluatie (kernelementen)
- Volgen van 14 gezinnen
- Interviews ouders en jongeren
- Focusgroepen hulpverleners

Contact

Heb je nog vragen?

Wil je feedback over of ervaringen met de SCRES delen?

Wil je samenwerken aan ontwikkeling of vervolgonderzoek?

Neem gerust contact met ons op!

Olaf Goorden

o.goorden@altra.nl

Bernadette Janssen

bernadettejanssen@sterkhuis.nl

Bernadette

Olaf

Inge

Bronnen en meer informatie

Waar vind ik de SCRES-lijsten?

De SCRES-lijsten zijn gratis beschikbaar voor gebruik door praktijkprofessionals en onderzoekers. De Nederlandstalige SCRES-O en SCRES-K zijn beschikbaar via vragenlijstportalen [BergOp](#) en [Therapieland](#). De Standalone versies en vertalingen kun je opvragen bij [Bernadette](#) en [Olaf](#).

Verder lezen?

- Artikel in Echt Scheiden Magazine (2019): [Screening & evaluatie van hulpverlening bij complexe scheidingen: een nieuw instrument voor praktijk en wetenschap](#)
- Interview door Praktikon (2021). [Scheidingshulp in kaart met de SCRES](#)
- Interview door Sterk Huis (2021). [Sterk Huis, Altra en Universiteit Utrecht ontwikkelen meetinstrument voor complexe scheidingen](#)
- Nieuwsbericht op Jij-voor-de-jeugd (2022): [SCRES: screening en evaluatie bij scheidingshulp](#)

- Factsheet: [SCRES-O](#)
- Factsheet: [SCRES-K](#)
- Poster: [SCRES in onderzoek](#)
- Poster: [SCRES: een instrument voor praktijk en onderzoek](#)
- Informatiepagina's van de Universiteit Utrecht: [SCRES-project](#)
- Informatiepagina's ZonMw Subsidie: [Screening en evaluatie bij ouders en kinderen in conflictscheiding](#)

Binnenkort

- In november of december verschijnt een interview met de auteurs van de SCRES in *Augeo Magazine*.
- In december verschijnt een artikel over de SCRES in *Kind & Adolescent Praktijk*.
- Eindrapportages over het SCRES-project verschijnen op de websites van *Pro Juventute Amsterdam* en *ZonMw*.

Genoemde websites, gebruikte video's en overige bronnen

[Altra](#) | [iHUB](#) | [Ouderschap Blijft](#) | [Ouderschap Na Scheiding](#) | [Richtlijn Scheiding](#) | [Sterk Huis](#)

(YouTube) [Informatiefilmpje voor ouders over het SCRES-onderzoek](#)

(YouTube) [Informatiefilmpje over de methodiek Ouderschap Blijft](#)

Bron 1 van slide 5: [Rapport \(2022\): Relatie tussen scheidingen, ggz-gebruik en jeugdzorggebruik](#).

Bron 2 van slide 5: Artikel *Nieuwsuur*, 18 oktober 2022): [Jeugdbeschermers lopen vaker vast op scheidingen](#).

